

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A Schmidt kastély kincsei között.*

Forrás:

Magyarország

Bp.

(Hely)

1930. I. 16.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Thiescelli Iur

Idő

"1930"

Személy

A Schmidt-kastély kincsei között

**Helyszíni szemle a kastélyban, amely „kabát lett egy gombhoz“
— mint Schmidt Miksa mondja — 13.000 liráért vásárolt egy vázát,
kénytelen volt kastélyt venni hozzá**

(A Magyarországi tudósítójától.) A Schmidt Miksa-féle kastély és a létesítendő Áttila-park ügyében ma volt a helyszíni szemle. Résztvettek ezen a tizenkettes bizottság tagjai és a sajtó képviselői. A bizottság tagjai háromnegyedtízennyolc érkeztek meg, amikor az egész környéket sűrű köd fülte meg, úgyhogy a különben nagy-szerű kiállást nem élvezhették. Schmidt Miksa erre a kastélyba invitálta a vendégeket, hogy megmutassa a kastély kincseit.

Egy mellékszobát léptek a vendégek a kastélyba és ahogy felnyiták az ajtókat, fellépett a hosszú folyosó, amely szűfelve van múzeumi darabokkal. Falfaragványok, régi szobordarabok, jobbra-balra a termekben pedig vitrinekben vannak elhelyezve az értéke-sőbb emlékek.

Schmidt Miksa nagyon kedvesen kalauzolta a társaságot és közben el is mondogatta a kastély történetét.

Az épületet Zichy Miklós gróf és felesége, Berényi Zsuzsanna emel-tette a trinitárius rend számára 1722-ben.

Később, mikor a trinitárius rendet feloszlatták, Mária Terézia vette meg az épületet, ő egészen Visegrádig ősz-szovásárolta a területeket. II. József alatt a kincstár kezébe jutott és ka-tonai depó majd kórház lett.

Schmidt Miksa 1911-ben vásárolta meg a kastélyt.

Glücksthal Samu, a bizottság egyik tagja, felvetette azt a kérdést, ho-gyan lehetkezett a gyűjtemény? Schmidt Miksa mosolyogva felelte: — Nálunk az gyűjtés családi beteg-ség. Már az édesapám kezdte és én folytattam.

Odavitte a társaságot az egyik kandallóhoz, amelyben nagy láng-gal égett a tűz. A kandalló peremén egy kis szobor húzódott meg, édes-apja szobra.

Az első vétel

Schmidt kedvesen folytatta:

— Talán érdekelni fogja az urakat az első vásárlásom. Rómában voltam. A Villa Borgheséből elvittek egy vá-zát és megvételre ajánlották nekem.

Megvásároltam 13.000 liráért. Eppen ennyi pénzem volt és egy krafcárom sem maradt, hogy hazautazzam.

Ott álltam az idegen városban min-den segítség nélkül. Szerencsémre ta-lálkoztam Wodianer Albert báróval, tőle kértem pénzt hazautazásomra. A báró régóta ismert, nagy készséggel állt rendelkezésemre. Mikor azonban megmutattam neki a vázát, nevére jegyezte meg, hogy

ilyen vázához kastély kell.

Mosolyogva válaszoltam, hogy majd lesz az is. Ime, a gombhoz megvettem a kabátot, a vázához a kastélyt.

A fejlődés útja

Schmidt Miksa ezután az egyik oldalteremben bemutatatta azokat a gyönyörű falfaragásokat, amelyeket különböző világűrű palotákban nagyszerű magyar faragókkal lemá-soltatott. Minden szaván érzett az a nagy szeretet, amellyel ezekkel a kérdésekkel foglalkozott. Azt ma-gyarázta, hogy eddig a mi múzeu-mainkban, az Iparművészeti Mú-zeumban nem nagyon tanulmányoz-hatták az iparművészek

az egyes művészeti ágak fejlő-dését.

Ezt most lehetővé teszi az ő gyűj-te-ménye, lehetséges lesz, hogy ezekhez közeljussanak és a múlt hagyomá-nyain megilletődve, tovább fejlesz-tessék a magyar kultúrát, a magyar iparművészetet.

Egy másik teremben az óbudai ásatások egyes darabjai vannak. Az-után sorba jönnek a különböző ter-mek.

Fel se lehet sorolni azt a sok mű-kincset, amit Schmidt Miksa felhal-mozott.

A régi mecsetek imaszövegéin járkálunk, amelyek a XVI. és XVII. századból valók.

Mindenütt márványszobrok, vagy eredeliek vagy elismert szobrok után-zatai. Egy helyütt közelgyűjteményt látunk, másutt porcellánok vannak felhalmozva.

Régi metszetek a falon, mindenütt igen értékes holmik.

Elérkeztünk az első folyosó végére, kezdődik a másik, amely ugyanezt a képet mutatja. A folyosó végén gyö-nyörű kandalló.

Ahol szépet látott, megszerezte...

Innen lépcsőn jutunk fel az első emeletre, amely szintén szűfelve van a legértékesebb anyagokkal. Schmidt Miksa elbeszéli, hogy mindenütt, ahol csak járt,

ha valami értékes dolgot látott, azt vagy megszerezte vagy lemá-soltatta.

Ezek az értékes dolgok mind itt van-nak a kastélyban. Több példányt ké-szítettett belőlük és azokat különböző helyeken eladta. Minden művészeti irányúnak és stílusnak külön-külön csoportja van.

Nagyon értékes a keleti gyűj-te-ménye.

Japán, kínai és más keleti porcellá-nok, szobrok seregét láthatjuk. Az egyik szobában van egy Buddha-szo-bor, alatta elefántesontagyarak. Ez a Buddha-bábeli egyike a legszebb példányoknak.

Neveve mutat Schmidt Miksa a falra, ahol egy tökéletes kínai lál függ. Elmondja a tál érdekes történe-tét. Mint kínai holmi került hozzá, nem tudta, hogy milyen, de azért megvásárolta. Több évvel később nála járt Farkasházy, a herendi porcellán-

gyár igazgatója, aki meglátva a tálat, elmondotta, hogy

1780-ban készítette azt kínai minták alapján a herendi gyár. Csak néhány példány van belőle a legjobb kezekben.

Meszelés alól megmentett freskók

A régi templom egyrésze még eredeti formájában van meg. Egyik oldalát annak idején freskókkal díszítették. Ezeknek a maradványai még látszanak.

Amikor katonák költöztek az épületbe, bemeszeltek a freskókat, a meszelést később eltávolították és így kerültek elő a freskók.

A templom latin felirata is megvan, magyar fordításban a következő szöveggel:

— Ez nem más, mint az Isten háza, az ég kapuja.

Itt van a bécsi hadügyminisztérium értékes órája, Fischer van Erlössnak a műve.

A következő omeleton szintén külön gyűjtemény van, ezt azonban nem mutatta meg Schmidt Miksa, azt mondotta, ezt a gyűjteményt fenntartja a bútoriparosok számára.

Annyi a látnivaló, hogy a bizottság tagjai már szinte belefáradnak és nehezen tudják az értékes dolgokat megtekinteni. Schmidt Miksa büszkén mutat egy hatalmas vázra, amelyet 1859-ben az apja vásárolt Londonban. Delft város készítette és állíttatta ki. Egy másik nevezetesség Fadrusz gyönyörű alkotása, amelynek bronzmása az Andrássy grófi család birtokában van. Fadrusz nagyon szerette Schmidt Miksát, maga hozta ki konfliktuson a viasszobrot és ajándékozta Schmidt Miksának.

A kastély megtekintése után a bizottság elhagyta a múzeumot. A kastély gyönyörűen van renoválva.

Schmidt Miksa igyekezett eredeti szellemét visszaadni.

A főbejáró kapuját Zágrábból hozta, ahol egy templom kapuja volt.

Az Attila-park

Lamotte tanácsnok a szemle után Bródy Ernővel, Glückstahl Samuval Fischer Józseffel és Platthy Györggyel megtekintette azt a területet, amely a jövő Attila parkot fogja alkotni. A park körvonalai már meg-

vannak. A parkból a kastély feljárójánál régi szobrok díszelnek.

A park környéke be van építve. Azon a területen, amelyet a fővárosnak meg kellene vásárolnia, itt épület van. Ezek közül azonban csak három-négy komolyabb épület. Itt van Róna Béla ügyvéd háza, továbbá Brandstein Arturnak, a Schmidt gyár igazgatójának a nyaralója és itt van

az úgynevezett Szikora kastély. Szikora ezt az épületet

hatósági engedély nélkül, sőt egyenesen a hatóság tilalma ellenére építette,

a hatóságnak tehát megvan a joga arra, hogy intézkedjék az épület lebontása iránt. Amikor megmondták Szikorának, hogy az épületet le kell bontani, nevetve jegyezte meg, hogy

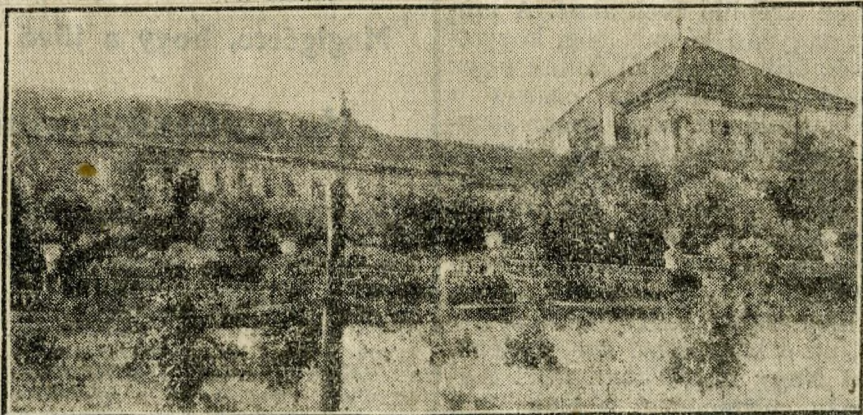
már úgy is építette, hogy hordozható ház legyen.

De amíg ezt elhordják, — mondja Szikora, — addig nagyon sok idő fog még elmúlni. A tizennégy épületen kívül

31 telektulajdonos van azon a területen, amelyet a fővárosnak meg kell szereznie az Attila-park számára.

A park különben teljesen beleesik az építendő obudai híd vonalába. Egészen új városrész fog itt kialakulni.

A helyszíni szemle után újra össze fog ülni a bizottság és azon fognak határozni abban a kérdésben, hogy elfogadják-e az ajándékot, vagy sem. Általánosságban az a felfogás alakult ki, hogy a főváros itt olyan ajándékot kap, amelynek el nem fogadása egyenesen bűn volna.

A Kiscelli úti Schmidt-kastély, az egykori triánitárius zárdá és templom, amelyet a körülötte levő telkekkel együtt tulajdonosa a fővárosnak ajándékozott. A fővárosi bizottság ma délelőtt szemlélte meg a kastélyt

rek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

(Oldal)

Székesfővárosi házi nyomda 1927 — 16

nyomt.